

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Преплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средњим властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званачницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу преплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а желећи дати доказа Његовог Краљевског благовољења, одликован је:

Орденом Светог Саве
петог степена:

Д-р Васа Димитријевић, лекар из Београда.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 26 септембра 1904 г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 34. зак. о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење истог Савета од 12. октобра ове године Бр. 8010, које гласи:

да се Миле Бошковић, из Београда, родом из Колашина, у Црној Гори и поданик исте државе, по његовој молби прими у српско поданство изузетно од § 44. грађанског закона као дојакошњи српски заштићеник.

Из канцеларије министарства унутрашњих дела, 19 октобра, 1904. г. у Београду.

ЖАЛБЕ ДРЖАВНОМ САВЕТУ

По закону о општинама, Државни Савет разматра одлуке за случајеве из чл. 107. 148, 152 и 170 поменутога закона.

О подношају ових жалаба чл. 171. вели ово: „све жалбе по овом закону, изјављују се у року од пет дана, од дана саопштења одлуке или наредбе, а противу радње општинског збора од дана кад је био збор.

Дан саопштења или дан збора не рачуна се у рок.

Ако последњи дан одређеног рока падне у празник, жалба се може поднети првог дана после празника.“

О самоме, пак, начину подношаја, чл. 172 гласи:

„Жалба се предаје оној власти, противу чије се одлуке изјављује. Противу одлука општинских и сеоских зборава,

жалба се предаје дотичном општинском суду или Државном Савету.“

О тачци другој овога чланка већ смо говорили напред, зато сада прелазимо на т. 3. која говори о жалбама против указа.

По чл. 51. закона о пословном реду у Државном Савету, жалбе против указа, којим се вређају права приватних и правних лица, подносе се у року од 30 дана, а предају непосредно Државном Савету, или лично или поштом на повратни рецепис (чл. 48. и 49. пословника).

За случајеве, које предвиђа тачка 4. овога чланка, жалбе се такође подносе у року од 30 дана, а предају непосредно Државном Савету, било лично, било поштом на повратни рецепис.

Сад долази на ред тачка 5. овога чланка, која предвиђа жалбе по специјалним законима, које ћемо сада да изнесемо, истичући из њих чланове, који предвиђају надлежност Држ. Савета као касационе власти, и износећи рок за жалбе и начин подношаја.

Дакле:

1, По чл. 120. закона о непосредном порезу, жалбе се могу подносити Савету у свима случајевима, кад је у питању разрез пореза или каква осуда за непријављено имовно стање; даље, кад је ма каква друга осуда или оптерећење, које излази из примене закона о непосредном порезу, као што је, н. пр. осуда општинских часника за лабаво купљење пореза, осуда чиновника за нетачно вршење овога закона и т. д. сем случаја чл. 114. закона о порезу.

Све жалбе по овоме закону, против решења Министара и Пореске Управе, подносе се у року од 30 дана и непосредно Државном Савету, лично или поштом на повратни рецепис;

2, По закону о таксама, Државни Савет разматра све случајеве које предвиђају чл. 30 и 44. поменутога закона.

И у једном и у другом случају рок је за жалбу 15 дана.

Жалбе се предају у оба случаја непосредно Министру Финансија — лично или поштом на повратни рецепис, а он после доставља Савету сва акта на даљи рад;

3, По закону о државној трошарини, чл. 13. и правила за извршење његово чл.

93., жалбе се предају непосредно Државном Савету, у смислу чл. 51. пословника, у року од 30 дана, и то лично или поштом на повратни рецепис;

4, По закону царинском рокови су двојаки.

Тако, за случајеве из чл. 58. истога закона, жалбе се подносе у року од 10 дана, а за све остале случајеве, који потичу из примене овога закона, жалбе се подносе у року од 15. дана (чл. 201. царинског закона).

Све ове жалбе предају се непосредно Државном Савету, било лично, било поштом на повратни рецепис;

5, По закону о класној лутрији чл. 11. рок је 15 дана, и жалбе се предају непосредно Државном Савету;

6, По закону о пороти, у случајевима изречене казне над општинским часником, што избор поротника није извршен на време (чл. 4. закона), жалбе се подносе у року од три дана, а предају се оној власти, која је осуду и изрекла;

7, По закону о производњи, увозу и продаји барута, динамита и осталих распрскавајућих смеша, а имено по чл. 9. рок је за жалбу десет дана.

Жалбе се подносе оној власти, која је осуду и изрекла и она их у року од пет дана спроводи Државном Савету;

За овим долазе закони: о монополу дувана, соли, уређењу Управе Фондова, задругама за узајамно помагање и још многи други, али, то ћемо продужити у чланку који за овим долази. (СВРШИТЕ СЕ)

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

ПРИКУПИО И УРЕДИО Свет. Јањић

Глава деветнаеста

О уништењу јавне неуредне продаје

(НАСТАВАК)

21

§ 502.

Да ли се може у опште умешати у спор за уништење јавне продаје онај, који је оштећен, показује ова одлука.

По спору Камила Е. П. противу Ж. В. писара управе града Б. за поништај јавне продаје, тражили су, да се умеша у овај спор Јов. А. зато, што је у саиску узето имања у попис, узето нешто и његовог имања — §. 66. грађ. поступка. —

Тужилац је одобрио ово мешање али тужени није, јер му, вели, нема места.

Тужба за мешање подигнута је после 25. дана од продаје.

Првостепени суд решењем од 12. I. 901. год. № 441. одбио је умешача од тражења, са ових разлога.

а, У закону о грађ. поступку а у §§. 65. и 66. предвиђено је, када неко има права, да се у извештај спор меша. Сем тих случајева свако друго тражење мешања у спор неумесно је.

б, У овом случају умешач Јован тражи, да му се одобри мешање у спор, који води Камило против Ж. В., због неуредне продаје, са тога разлога, што му је — како вели у акту Бр. 2170. заузето и његово имање, које се граничи са продатим имањем, о уредности чије продаје главни се спор и води.

в, Тражење умешача неумесно је.

г, Нема места траженом мешању прво с тога, што овде није предмет спора какво питање о прив. правним односима, који се извиђају и суде по прописима грађ. суд. поступка, који важе за редовне спорове, већ је само формална судска оцена, правилно извршених услова, прописаних у закону о грађ. суд. поступку, који искључиво важе само за јавне продаје.

д, Кад то стоји, онда овај спор не може ни у ком случају, — па ма како био расправљен, оштетити право својине умешача, те да би по §. 66. грађ. суд. поступка било места траженом мешању у поменути спор.

ђ, Јер, право својине умешача — ако би га и имао — остаје онакво, какво је и пре продаје ове, без обзира на промену сопственика имања, о чијој се продаји спор води.

е, Ово тим пре, што имање није изложено продаји по премери извршеном сада приликом узимања у попис, те да би исти могао бити споран, већ је имање продато по тапији потврђеној овим судом 29. септембра 1893. г. № 16385. као што тврди оглас кварта врачарског од 29. децембра 1899. г. № 15250. (види акт главног спора). Дакле, продаја је извршена по једној потпуно исправној и неспорној тапији, коју је суд издао као надлежан т. ј. по јавној исправи, чију би истинитост и противзаконитост дужни били умешачи судским путем да утврде по §. 188. грађ. суд. поступка, да би могло бити говора о њеној невредности као доказа, а тек тада и о праву његовог мешања.

ж, Најзад, и да је случај, који умешач представља, ипак не би било места мешању у овај спор са разлога, са којих умешач то тражи — јер купац овог имања: тужена Савка М. преко свога пуномоћника и на протоколу № 25042. и на данашњем рочишту пристаје, да баш, ако би било што заузето од имања умешача, а на то она не би имала права по неспорној тапији

№ 16385/93. год. — да му исто врати, те би тражено мешање било без вредности. з, С тога се молиоц од свог тражења овог има одбити, као неумесног без обзира на доказе, које је поднео и на које се позвао, јер у основи, на тражено мешање — према гореизложеном — нема права.

По жалби умешача, Касациони суд (II. одељење) оснажио је 5. маја 1901. год. № 3683. првостепено решење, а жалбу одбацио.

Противу овој, донео је одлуку Касациони суд, да се може да меша у спор за поништај јавне продаје онај, који је оштећен.

Та одлука гласи:

Мита П. тражио је, да се умеша уз тужену страну, у спор Катарине жене Радисава М. противу Алексе К. среског писара, за поништај продаје јер ће бити оштећен, ако се поништи продаја као поверилац и купац.

Првостепени суд одбио је умешача од тражења са ових разлога:

„Молилац тражи, да се у овај спор умеша на основу §. 65. грађ. суд. пост. у коме је законском пропису предвиђена споредна интервенција (interventio accessoria) а која се допушта само тада, кад умешач заиста има правног интереса (непосредног или посредног) да се у спор умеша и која је оправдана само у два случаја: 1, кад опстанак, или вршење умешачевог права зависи од победе оне стране, због које се меша и 2, кад се треће лице, које је према једном парничару одговорно за накнаду штете, боји, да тај парничар парницу не изгуби.

Па како је овде спор о уредности извршене јавне продаје имања жалитељке Катарине, и од тога да ли ће ова продаја остати као уредна — стална — или ће се као неуредна поништити, ни у колико не зависи опстанак или вршење права молиоца Мите као повериоца жалитељкиног, нити пак са тога, (да се продаја поништи) има ма какве одговорности молиоца (и повериоца) спрам извршиоца продаје туженог Алексе, — према напред наведеноме, нема потребних услова, да би се молилац као поверилац и купац жалитељкин, могао у овај спор умешати, — већ је овде од стране молиоца (као повериоца и купца) Мите, само гола плашња, да се неповољним исходом овога спора не изгуби његова евентуална — намерна — куповина продатог имања жалитељкиног (следиствено и наплата њена од дужнице), а ово не даје права молиоцу, да се у овај спор може умешати, то је са изложенога овај захтев молиоцев не умесан, и од истог се има по §. 178. грађ. суд. пост. одбити.

Но ово право молиоцево, неумесно је и са тога, што према примедбама Касац. суда од 9. марта ове године № 2127; суд овај има по званичној дужности да извиди, да ли је од стране извршиоца продаје повређен пропис §. 471. грађ. суд. поступка а по коме је законском наређењу (тач. 12. правила г. министра правде од 4. фебруара 1874 год. № 354.) остављено приватним повериоцима, да воде бригу о томе:

да се од својих дужника могу из имовине (некретне) наплатити, те на случај немогућности, сами себи следиства имају приписати.»

По по жалби умешача Касациони суд уништио је ово решење 8. маја 1899 год. № 4218 са ових разлога.

„Кад је одредбом §. 502. грађ. суд. пост. дато право свима онима, који себе сматрају за оштећене, извршеном јавном продајом, да се на исту жале, тражећи њен поништај, онда нема никаквих законских разлога, да они не могу бити и умешачи у парници, коју је други повео због уништаја јавне продаје, само ако су испунили све услове, предвиђене одредбом §. 65. грађ. суд. поступка.

Према томе погрешна је мотивација поменутог судског решења, да се купац продатог имања, који је у исто време и поверилац дужников, не може умешати у спор, који води сопственик продатог имања против извршне власти, због уништаја јавне продаје.“

*

Примљена је тужба и расправљен је спор за уништај јавне продаје под № 7931 1902. а није утврђено у чему је оштећење; да ли је тужилац поверилац или ма у чему интересовано лице.

Сопственик — дужник — није се тужио противу продаје

*

Да и граничар продаваога имања има права на тужбу, ако му је заузето што од имања, показује ова одлука.

Алекса Ј. тужио је Николу Ђ. среског писара за поништај продаје јер је граничар продатог имања а није зват да буде присутан попису.

Првостепени суд одбио је тужиоца од тражења са ових разлога:

„По §. 502. грађ. суд. пост. на јавну продају може се жалити само онај, који је истом оштећен; па како се из тужбе не види да је жалилац оштећен, нити он то тврди, то му се жалба има одбацити као неумесна, поред наведеног још и са разлога, што он није граничар продатог имања као што се види из пописа № 16896“

По жалби тужиоца, Касациони суд поништио је ово решење 30. X. 02 № 8562 са ових разлога:

„Кад је суд узео у поступак тужбу жалитељку, доставио туженом на одговор и здружио са актима раније продаје овог имања, која је по гласу писма тога суда од 12. марта 1899 год. № 835: поништена а из којих се акта, а на име из списка пописа види, да су продатом имању, са источне стране граничари браћа Радаковићи, као што је жалилац у тужби својој навео, — онда је суд, у смислу §. 164 и 166 грађ. суд. пост. требао претходно извидети овај предмет, т. ј. да ли је тужилац граничар продатог имања, па тек по томе а с обзиром на §. 466 и 501 грађ. суд. пост. да своју одлуку донесе.“

*

Да тужиоцу, неинтабулисаном повериоцу, не може да послужи за основу уништаја јавне продаје то, што интабули-

саном повериоцу није саопштена продаја, кад се и овај не тужи казује нам ова одлука.

„По §. 502. грађ. суд. пост. само се интересовано лице може тужити против продаје.

Тужитељка Лепосава, поред осталих узрока за ништење продаје, наводи у тужби под Бр. 31. да продаја није саопштена ни заложном повериоцу Руфи А; али овим узроком она не може да се користи за то, што се ово тиче повериоца Руфе, који се не жали, нити би ово изменило ствар у корист тужитељице и да је зват, јер она је, по огласу протокола продаје под Бр. 6074 900, купила продавато имање за 3800 дин., и само за диференцију те цене као купац, на чију се штету имање продавало, може одговарати. Сем тога из добијене цене од 3800 динара на првој продаји Руфа не би ништа добио, јер је он по гласу извешћа тога суда, у акту Бр. 1800 900, последњи заложни поверилац на реду, а пре њега има терета за 4188 дин., не рачунајући у ту суму и интабулисани интерес.“

Овакве је примедбе дао Касациони суд 3. IV. 02 г., № 2673 једном од првостепених судова на решење по тужби за поништај продаје.

Ако су се надметачи договарали; и ако дужник има више презимена, па извршна власт пита суд, чији терети стоје на имању Д. К. а овај се презива још и К. С., — није извршилац узрок неуредности јавне продаје.

Овако гласи одлука Касационог суда коју ниже исписујемо.

По тужби Д. Качаревића, противу Ђорђа К. средског писара, за поништај јавне продаје, првостепени суд поништио је продају и осудио туженога да накнади туженоме положену таксу са ових разлога:

„Поднетим уверењем овога суда № 12138 утврђено је, да на продатом имању стоји интабулација штедионице округа врањског И № 477 а што суд о постојању истог није известио и полициску власт, то је у томе, што је извршна власт питала о постојању терета на имању Д. Качаревића а не и на имању Д. Стојковића, као што се дужник зове и подједним и под другим презименом. Према овоме, приликом продаје није означено, да постоји на продатом имању и терет И № 477 што је противно §. 477 грађ. суд. поступка.

Испитом сведока: Младена и Мапојла утврђено је, да су се лицитанти: Тодор Р. Тодор П., Дим. Ж. и Младен С. договорили, да не лицитирају, док Аврам С. из Житораћа не оде, који је ради лицитације и дошао, како не би цену куповну повисио, што је и учинио — §. 213. грађ. суд. пост. — и према овоме поступљено је противно §. 501. грађ. суд. пост.“

Ове је основе и тужба изнела.

На жалбу туженога, Касациони суд (III одељење) поништио је ово решење 26. VIII. 1903. № 5459 са ових разлога:

„По тачци 2. §. 501. грађ. суд. пост. јавна продаја неуредна је: при којој су надметачи били у договору да се само за једнога надмећу тако, да правог надметања није било.“

По §. 502. истог поступка „који је неуредном продајом оштећен, може оног, који је узрок те неуредности за петнаест дана тужити надлежном суду, рачунајући од дана продаје.“

Кад све ово и овако стоји, онда је првостепени суд погрешно, што је поништио продају и из узрока под 2 својих побуда пре но што је дао разлога из чега изводи одговорност туженога за неуредност ове продаје и што су се надметачи договорили, код јасног прописа §. 505. грађ. суд. пост.п. зато Касациони суд ништи горње решење и позива га, да по овим примедбама и закону уради, којом приликом нека да разлога и о томе: из чега изводи кривицу туженог, што се тужилац зове и Качаревић и Стојановић, кад га осуђује и на накнаду плаћања судских такса тужиоцу — §. 508. грађ. суд. пост.“

Првостепени суд усвојио је ове примедбе, па је поништио продају а туженога ослободио од плаћања накнаде таксе, јер он није крив што се надметачи договарали и што тужилац има два презимена.

*

За жалбу противу јавне продаје, коју изврши орган Управе Фондова рок је од десет дана, од дана кад је извршена продаја и решење је првостепеног суда извршио — чл. 57. закона о уређењу Управе Фондова. —

То показује ова одлука.

„По чл. 57. закона о уређењу Управе Фондова, против продаје имања коју изврши Управа Фондова, подноси се жалба у року од 10 дана и пошто Управа на такву жалбу да своју реч, донеће се решење, које је извршио.

Према овоме, кад се из акта продаје имања Милосава коју је продају извршила Управа Фондова види, да је на тужбу тужиоца под бр. 19069 Управа Фондова дала реч и суд о томе своје решење донео под Бр. 21274, онда је према горњем пропису, решење извршио и Касациони суд није се могао упуштати у разматрање истог, па с тога акта тога предмета на основу §. 324. грађан. суд. поступка као неразматрана враћа томе суду на даљи рад.“

Овакву је одлуку донео Касациони суд 20. XI. 02. № 10266 а пре ове и раније у истом смислу 6. X. исте год. № 8938 и 9379.

*

Рок од петнаест дана не може се преиначавати по одлукама Касационог суда од 11. X. 1887. № 5007 и 22. IV. 1896 г. № 2179.

*

И мешање у спор за поништај јавне продаје мора бити у року од 15 дана.

То нам показује ова одлука.

„По §. 65. грађ. суд. пост. онај, који се боји, да ће бити оштећен, ако једна парнична страна, парницу изгуби, може се уз тога парничара за кога се боји да да ће изгубити у парницу умешати; али то може бити само до прве одлуке Касационог суда о главној ствари, иначе ће суд доцније тражење одбацити, противу чега нема места жалби. А онег по §. 502. помен. поступка, који је неуредном продајом оштећен, може онога, који је узрок

те неуредности тужити за 15 дана, рачунајући од дана продаје; јер доцније поднету тужбу суд ће по званичној дужности одбацити.

Из акта овога спора види се, да је ова продаја на штету тужитељице Лепосаве као купца, извршена 20. XII. 1901 год., и да је тужба бр. 31. поднета 2. I. 1902 г., дакле у законом року; а из белешке бр. 6274. види се, да се жалилац Руфа умешао у овај спор 14. V. 1902 год., дакле, после прве одлуке Касационог суда од 3. IV. 1902 год. Бр. 2673. (в. бр. 4999.) Он се умешао у овај спор уз тужитељку, чиме је прихватио њену тужбу, тражећи, да се продаја уништи, што није, као заложни поверилац, позват на продају, а ово је случај из §. 65., а не из §. 66. поменутог поступка као што је суд погрешно узео у решењу од 14. маја 1902 год., под Бр. 6274. те и за њега, као умешача, вреди онај рок у §. 502. помен. пост., а жалилац Руфа, као што се види, није се у том року у спор умешао.

Како се по закону за мешање у опште одређује време, до кога се то може учинити, а посебице за тужбе противу јавних продаја, рок у коме парнична страна може тражити уништење продаје, то ма да се тужилачка страна није противила мешању жалиоца Руфе у парницу, суд је по званичној дужности дужан био, да одбије мешање Руфино, као одоцнело по §. §. 65 и 502 поменутог поступка.“

Овакве примедбе дао је Касац. суд 11. I. 03. № 10908. 1902. по спору Лепосаве удове П., К., и умешача Руфе а противу Радивоја В. полиц. писара за поништај продаје.

И распростирање тужбе има да се учини у року од петнаест дана.

То казује ова одлука:

Продаја имања масе умр. Дике З. била је 18. децембра 1900 год. и заступници њени, поднели су тужбу за поништај на време противу извршиоца Јована Д. средског писара и кад је било рочиште за извиђај и решење овога спора на дан 11. марта 1901. год. тужилачка страна распростре тужбу и на лицитанте, јер су се договарали. За доказ овога позвали су се на сведоке.

Првостепени суд узео је, да одредба §. 502. грађ. суд. пост. по коме се тужба за поништај јавне продаје има да поднесе у року од петнаест дана рачунајући овај од дана продаје, важи и за тужбе противу надметача — §. 505 — и да и за њих ваља применити II одељак овог §. 502, па је одбио ово распростирање на основу §. 502. грађ. суд. пост. као одоцњено.

Касациони суд одобрио је 11. XII. 02 год. № 10906. решење првостепеног суда, као на закону основано а жалбу тужилачке стране као неумесну одбацио.

*

Протест противу јавне продаје предат окружном начелству није то, што и тужба предата надлежном суду, — по овој одлуци.

На дан 1. априла 1883. год. г. Михаило С. П. као секретар начелства продавао је имање Емина ефендије Ејуб М.

Како су ово имаће купили Риста и Арса браћа С. од Амега Ејуб М. и тапију добили, то су 23. маја исте године поднели тужбу противу извршиоца Михаила и тражили да се продаја поништи, јер је продао њихово имање за туђе дугове.

Из акта се види, да су тужиоци на дан продаје уложили протест противу ове продаје поднев и тапију потврђену од надлежног првост. суда.

Тужени је тражио одбачај парнице јер је тужба одоцњена.

Првостепени суд решио је да нема места да се тужба одбаци са ових разлога:

Тужба тужиоца под № 4222 поднета због неуредне јавне продаје, није одоцњена и да нема места одбацију исте зато, што се из решења начелства од 11. маја ове године № 1945 које су тужиоци тужби приложили види, да су тужиоци на сам дан продаје спорне куће и плаца која је одређена 1. априла ове године уложили протест код начелства подкрепивши исти судском тапијом, која им својину исте куће и плаца ујамчавала, и тражили да начелство продају обустави, па је тужени Михаило као извршилац ове продаје продају ову и преко протеста извршио, не обзирући се на јасну одредбу §. 466. грађ. суд. пост. гди је казано, да ће извршиоц у оваквом случају појављена господара на грађански спор упутити а продају обуставити, и тужиоци су решењем начелства тек 11. маја ове године упућени на грађански спор, који су према решењу истом благовремено и повели, дакле тужиоци су законски пропис сасвим испунили, и по томе суд налази, да с тога, што је извршена власт незаконно и преко уложеног протеста противу продаје, спорно имање продала пре, а после тужиоце упутила на парницу, — тужиоци се не могу лишити права, које по закону имају, јер они су овом продајом оштећени и као такви по §. 502. грађ. суд. поступка имају права тужити се на неуредну продају за 15 дана, и као што се из наведена решења начелства види, они су и пре извршене продаје, код начелства тужбу поднели.“

По жалби туженога, Касациони суд (III одељење) поништио је ово решење 14. XI. 1883. № 4115. са ових разлога:

„У §. 502. грађ. суд. пост. изрично стоји да се тужба за неуредну јавну продају има од стране оштећеног предати надлежном суду што тужилац у овом случају није учинио, него је само противу исте продаје уложио протест код окр. начелства, а то није једно исто што и тужба код суда, пошто начелство као административна власт није суд, нити оно може решавати о ономе зашта је по закону само суд надлежан.“

Првостепени суд усвојио је ове примедбе и одбацио тужбу као неблагоприятно поднесену; и кад је ово решење постало извршно, тужиоци подигну тужбу противу Мемеда Ђеримовића, пуномоћника Амета Ејуб М. за накнаду штете, што им је продао туђе имање и тапију им издао, па је то имање продато као својина другога.

Првостепени суд досудио им је тражење, а пресуду је одобрио и Касациони суд 17. III. 84 № 610.

И за тужбу противу јавне продаје, коју врши општински суд, надлежан је првостепени суд према одлукама № 89, 612, и 621. код §. 506.

*

Рок из првога одељка не односи се и за тужбу којом се тражи накнада штете учињене продајом непокретних ствари, по одлуци опште седнице Касационог суда № 3200. код §. 506.

*

Одоцњену тужбу противу јавне продаје одбациће суд по званичној дужности, по овој одлуци.

Милан В. тужио је Радована М. средског писара за поништај продаје, јер је продата земља његова а не Жике Ж. за чију је дужну порезу продата земља.

Продаја је била 11. јануара 1902 год. а тужба је примљена 5. августа исте год.

Првостепени суд одбацио је тужбу као неблагоприятно поднесену по §. 502. грађ. суд. пост. а ово је решење одобрио Касациони суд 29. X. 02 г. № 8410.

Ово су побуде првостепеног суда.

„По другом одељку §. 502. грађ. суд. пост. суд ће одоцњену тужбу за неуредну продају одбацивати по званичној дужности.“

Из акта продаје види се да је ова била 11. јануара 1902 године а тужба је примљена у суду тек 5. августа исте — 1902 — године.

Одоцнио се тужилац са подношајем тужбе, зато му се ова има и одбацивати.“

*

Види сличну одлуку под № 5403 код овог §-а.

*

Разматрана тужба за поништај јавне продаје а нису тражена акта о продаји од извршне власти.

Тако је радио Касациони суд у спору који износимо.

Ката удова Тасе П. тужила је Андру К. средског писара за поништај јавне продаје, коју је извршио тужени у децембру месецу 1902 године.

Тужба је примљена у суду 14. марта 1903 године.

Првостепени суд одбацио је тужбу као одоцњену решењем од 24. марта исте године под № 3317 са овог разлога:

„По §. 502. грађ. суд. пост. лице које је оштећено неуредном продајом, може онога, који је узрок те неуредности, за петнајест дана тужити надлежном суду, рачунајући од дана продаје, што, ако у овом року то не учини, — суд ће одоцњену тужбу одбацивати по званичној дужности.“

„Према овоме, кад тужила наводи, да је продаја имања извршена у децембру месецу прошле године а из забелешке пријавника суда на тужби види се, да је ова у суду примљена 14. марта ове године, то је онда ова тужба одоцњена и као таква има се према наведеном §. 502. грађ. суд. пост. одбацивати.“

По жалби тужитељке, Касациони суд одобрио је првостепено решење 25. августа 1903 год. под № 5403.

И првостепени и Касациони суд довели су одлуке не тражећи акте о продаји.

*

У овом је смислу и одлука под № 1837. код §. 501. И тамо нису тражена акта.

По тужби за поништај јавне продаје, и ако је одоцњена, не треба решавати ире но се добаве акта о извршењу.

То казује ова одлука

Јелица удова Јована Ђурђевића — Стојанкића, представила је суду да је 30. новембра 1902 год. Милан Г. порезник извршио продају једне ливаде у „Јошју“ и једне њиве у истом месту за дужну порезу, но да је ова продаја неуредна, па је тражила да се ова поништи са узрока у тужби наведених.

Суд је решењем својим од 10. јануара ове год. Бр. 335., а из разлога у њему изнетих, био решио: „да се тужба тужитељке Јелице, као одоцњена одбаци.“

Но по жалби тужитељкиној Касациони суд је примедбама својим од 26. марта 1903 год. Бр. 1694. поништио предње судско решење из ових разлога:

„Погрешно је суд, што је донео предње решење, пре него што је прибавио акта од пореске власти, која је вршила продају, па се из њих уверио: кад је иста била, и да ли је тужба тужитељке Јелице одоцњена по §. 502. грађ. пост.“ — па је наредио, да суд по овим примедбама и закону даље поступи.

Суд је усвојио ове примедбе Касационог суда па кад је прво добавио акта продаје понова је размотрио акта и нашао:

„По §. 502. грађ. суд. пост. онај, који је неуредном продајом оштећен, може онога, који је узрок те неуредности за петнајест дана тужити надлежном суду, рачунајући рок од дана продаје, па до дана предаје тужбе суду, — и свака одоцњена тужба одбациће се по службеној дужности.“

Па како се из акта продаје, која су изиската од Пор. Одељења, види: да је ова продаја извршена 30. новембра 1902 год., а тужба је противу исте дата и примљена у суду 8. јануара 1903 год. *па, како се заклетвом не може доказивати, да тужитељки дан продаје није био познат, то је тужитељка Јелица са својом тужбом и сувише задоцнила, — зато се тужба њена, противу извршиоца ове продаје има да одбаци као одоцњена.“*

Решење 21. априла 1903 год. № 7003.

Тужитељка је изјавила жалбу на ово решење, али је Касациони суд одобрио ово а жалбу одбацио 12. августа 1903. год. № 4919.

*

У овом истом смислу има једна ранија одлука Касационог суда од 24. октобра 1902 год. № 8301. (НАСТАВИТЕ СЕ)

ЗЛОЧИНЦИ У ЗАТВОРУ

За бирократију казних завода, која је или слепа или кратковида, затвори а нарочито ћелијски, прави су људски трупови без руку, ногу и гласа. Са свим је друга ствар, кад је реч о њиховим несрећним становницима, чији рад, глас, па и најскривеније мисли избијају са свију страна затвора, из свакога кута, са зидова, на постељи, на судовима за воду, па чак и у влажном песку, који газе у својим званичним шетњама. То су нарочито књиге, које им с времена на време пружу

жају милосрдне руке, на којима се манифестују њихови осећаји.

Потрудили смо се, да прикупимо неколико осуђеничких забележака ове врсте, које се, поред осталог, одликују и својом искреношћу, тако ретком у званичним изказима.

И ако је пуних 20 год. како изучавамо ове људе, ипак нисмо могли ни замислити поједине страхоте, којима обилују ове њихове искрене исповести. Одломци које исписујемо, најбољи су доказ за наше тврђење. Они гласе:

»Тешко ономе који доспе у ове ћелије; боље му је сто пута да умре. Треба све покушати да се из њих побегне; живот дивљака по шумама и пустињама много је бољи од живота у њима.«

»Када те буде испитивао истражни судија, направи се луд; кад већ једном будеш у болници за душевне болести, лако ћеш побећи.«

»Што се мене тиче, ја захваљујем добром Богу; срећан сам као св. Петар! У ћелији сам служен као принц! Каква обетована земља! Овде је боље него у слободи.« —

На једној књизи која је носила наслов: *»Живот Леонарда де Винчи,«* исписано је ово:

»Леонардо је био несрећан у љубави исто као и ја, он је зато постао велики сликар а ја — велики крадљивац. И ја сам љубио у младости.« —

»Како сам несрећан! Невин сам, и опет ме држе овде јер сам убио једног човека, и ако их на свету има и сувише.« —

»Онај који гине за отаџбину будала је.«
»Збогом Хекторе; здраво Ахиле — Сиromашан плаћа за све. Ђелијски затвори вештачка су варварства у јеку XIX века.«

»Оно што каже овај притвореник није истина; напротив с нама поступају врло добро. Он би хтео, може бити, да му допусте ићи у шетњу по Шато-у, или да игра карата, или билијара, или чак да иде код г-ђе Гистолди. Глупаче, ко те је звао међу ове зидове?»

»Један пријатељ правде.«

»Ах, казнени закониче, како оштро кажњаваш превару, док је држава са њеном лутријом врши слободно и под твојим окриљем.« —

»Осудили су ме на 10 година због покушаја убиства над једном женском, за коју сам веровао да је поштена. Издала ме је, и зато сам био осуђен на 6 месеци затвора. Излазећи из овог, заклео сам се да ћу је убити, и то сам покушао. Мизерија је рањена ножем на 10 места и још живи, а ја испаштам.« —

»Чим изиђеш из заговора, иди у Марсељ, улица . . . . Бр . . . ., а затим са Б. . . ићи ћемо у Њу-Јорк камо ћемо, радећи заједно, постати срећни.« —

»Моја драга престала је да ме тражи; чим изиђем (из затвора) пољубићу је са зубима.« —

»И ако немам више од 15 год., мој живот и моја пуговања у стању су да даду материјала за једно велико дело. Почео сам још у 9-ој години. Први пут био сам осуђен на месец, други пут на 15 дана, а трећи пут на годину дана затвора.«

Једна врста тестаментa, написана у очи вешана, гласи:

»Крао сам, и крашћу увек, јер ми је таква судбина. Хартија на коју пишем такође је украђена, а тако исто и мастило и увлака. Па и само уже с којим ћу се обесити, украо сам. При свем овом, ја сам више несрећан него неваљао. Највећа несрећа за мене била је у томе, што нисам имао своје воље; под и према утицају коме сам био подложен, ја сам наизменце чинио и добро и зло. Зашто је Бог допустио да се увек срећем са личностима које су ме на зло наводиле? После прве погрешке заклео сам се да се поправим али, и против своје воље, нисам одржао реч. Под утицајем једног несрећника, који је самном заједно крао, па ме после доставио полицији, на прагу сам, ево, да се појавим пред поротом и да на тај начин осрамотим име, које је мој отац с поносом носио. Да не би дошло до овога, ја сам се, иначе сит живота и у уверењу да сам штетан по друштво, решио да сам себи одузнем живот 26 маја, као на дан годишњице мога првог затварања.« —

»Већ је четврти пут како долазим овде, увек невин и чист као *прљава вода*. Овог пута затворити су ме са једним финим господином. Сироти крадљивци! У место затвора треба вас слати у гостионицу. . . . Збогом пријатељи!« —

»Ови се људи смеју, а ја узалуд уздишем за слободом. Невин сам, али они то не верују. Зашто их добри Бог не казни? Истинита је, дакле, пословица, која вели: *»Онај који чини добро налази зло, и обратно.«* То је ужасно: бити невин и морати остати у ћелији. Зар ви тврдоглавци, не можете никако да појмите, да сам невин? Да случајно не намеравате да ме уморите?» —

»Никад нисам имао успеха у крађама, и опет сам због њих стално у овој гнусној ћелији. Јадни и несрећни Лажоте!« —

»Овде почива кожа сиротог Тибала, који сит крађа на овом свету, оде у истом циљу на други. Веома задовољни сродници подигоше му овај спомен.«

»Ваш најискренији поглавица Талбот. Увек сам био фини човек. Једном сам већ био осуђен на галере, и ево ме понова у затвору. По свој прилици осудиће ме на вечиту робију, а то само с тога што сам учинио добро ближњему. Убио сам свега њих 6, јер су ме много мучили на овом свету. Поред овога, упалио сам и опљачкао куће многих сељана, да бих дошао до потребног хлеба.«

»Трудите се да увек крадете на велико, јер се мале крађе најстроже кажњавају.«

»Пазите добро, пријатељи, кад крадете; крадите много и пажљиво. Цео свет је способен за крађу, и с тога не треба бити луд.« —

»Док смо ми обдарени склоностима за крађу, дотле други имају склоности да нас хватају и затварају. Цео овај свет само је једна позорница за вечито уживање.«

»Чим изађем из затвора, извршићу крађу, па ма и по цену новог затвора.«

»Ах, крадљивци, мизерне судије упропастиле су наш занат. Храбро и напред!«

»Драги пријатељу, јављам ти да сам у затвору, и молим те да ме посетиш, по-

што у друштву време много брже пролази. Кад будемо на галерама, имаћемо времена да испричамо један другом свој живот.« —

»Збогом, пријатељи; будите храбри. Судије су дружина полтрона, који не знају шта хоће, и траже само новац.« —

»Лукав човек и сви његови пријатељи не треба више да краду, већ само да убијају.« —

Опсервације *Жозијеве* о лектури француских осуђеника и одличне студије *Готијеве* о осуђеничком свету, допуњују исписане ретке и поступно доказују, да су затвори центри неваљалства и покварености.

Ево неколико извода из дела¹⁾ Готијевог:

»Као год, пише он, што гимнастика утиче на јачину, покретљивост, облик, распоред, па и на сам хемијски састав мишића, исто тако и живот по затворима, дисциплина, монотонија у осећајима, страх, досада, обвезно ћутање, полутама и т. д. имају знатног утицаја на лице, нервни систем, мисли, погледе и покрете сваког осуђеног лица. У сенци затвора и под утицајем дисциплине, осуђеници добијају пеки нарочити, само њима својствени изглед, који за атавизам има врло мало вредности.«

»Ја не говорим овде само о чудовиштима која врше злочине као неку нарочиту професију, а свој званични рад називају *»ислом.«* У очима ове чудновате популације, затвори изгледају као једна више или мање непријатна, али у исто доба и необична фаталност — као једна незгода на коју су се они унапред решили.«

»У погледу осуђеничког тиша нема никакве разлике између ових злочинаца и оних који, посрнувши случајно једног несрећног дана, немају храбрости и енергије да се благовремено зауставе и поправе, већ постају злочинци и ако нису рођени ни за злочин ни за затвор.

— Увек сам био изненађен, писао је негда Вал, озбиљним и у неколико достојанственим изгледом старих осуђеника. И ово је потпуно тачно речено.«

* * *

»Ја смело тврдим, продужује даље наш писац, да су затвори једна врста стаклене баште за отровне биљке, да се у њима нарочито регрутује и спрема страховита злочиначка војска. Колико је и колико несрећника, који су због једне случајне или лакомислене грешке постали непоправими или су прекорачили праг затвора. У место да их је поправио, затвор их је до сржи покварио.«

»У данашњој организацији казнених завода све је комбиновано да се потисне индивидуалност, сирече мисли и уништи воља осуђеникова. Једностраност званичних прописа, којима је циљ да изгледе сваку разлику између оскудних лица, тачност и монотоност њиховог калуђерског живота, у коме ништа није остављено случају, забрана општења са спољним светом, као и још многе друге ствари, потпуно су довољне да од осуђеника створе несвесан аутомат.«

¹⁾ Le Monde des prisons, Paris, 1889.

„Изазев неколико ретких и поштовања достојних изузетака, готово сви управници казних завода сматрају као идеал „доброг осуђеника“ рецедивисте и ветеране, т. ј. оне чије је осуђеничко васпитање потпуно довршено. По њиховом схватању, послушност и мирноћа, на које су ова лица из раније навикнута, најпоузданије су јемство за ред и тишину у затвору. Изгубивши сваки осећај и понос, без икакве бригае о хлебу и крову, не радећи скоро ништа, лица ова постају права махина или доброћудна животиња, коју сваки може водити где и како хоће.“

„Одстрањен, на овај начин, од свега што би га подсећало на слободан живот, осуђеник је просто приморан да мисли о злочину и покварености који га окружују, да у њима налази забаве и душевне хране, и да најзад, у њима сасвим огрезе. Није, дакле, без разлога, што *argo* затвор назива „гимназијом.“

Овome треба још додати денунцијацију, лаж, лукавство и све остале пороке којима обилују затвори, као и све могуће страсти, почев од пијанства па до љубави, па тек онда појмити колико је потребно изменити садашњу организацију казних завода, и утицати на правнике да у директном додиру са осуђеницима, познаду добро њихове праве склоности пре доношења закона који се на њих односе.

(L' Anthropologie criminelle per Cesare Lombroso, Paris, 1904).

БАРОНЕСА БЕЈМБРУК*)

(СВРШЕТАК)

— Ви не можете ни замислити каква је гадур, каква је то рита та „Баронеса!“ — причала ми је једна од њих. Из човекољубља човек је зажали по неки пут, ако је и робијашка, даш јој нарудбину, да не би цркла од глади. Но куд! Она неће ни да говори! Донесе нарудбину, па ни речице не прослови! Не желе! А изглед јој је такав, чисто као да она теби част чини! Та она је баронеса! Готова је на сваком кораку да уједе човека! Ако у оделу кажеш што није овако, одмах она: „Извините, госпођо, у Петрограду тако носе.“ Јер она је из Петрограда, она је баронеса, она је све видела, све зна, а ја шта сам? Ја сам жена чиновничка! Жена твога старешине? Поштена жена! А ти си робијашка, ствар, паликућа!

Тако је текла робија „баронеси.“ Радила је за багателу, пролазила које како, живела и... ђутала.

— Мислила сам, одучићу се! — с осмехом се сећа „баронеса.“

— Живела сам међу небом и земљом. „Шпанка“ кори, потсмена се: „баронеса!“ Овдашња интелигенција такође се руга: „баронеса!“

То је постало неподносимо, и баронеса је отишла за „сажителку“ к неком фелдшеру, посланом за убиство жене. Јер како тако, ипак је интелигентнија од других.

Пошла без љубави.

— Ви га знате. Зар је могуће онаквог човека волети?

То је изазвало злуряду општу радост: — А? Шта? К фелдшеру за сажителку си отишла! Ето „баронеса!“ „баронеса!“ — ха — ха — ха!

— Са свим изгљбена! — с презривим сажалењем говорила ми је госпођа једног крупног чиновника, — чак је човеку криво, што је она некада такву титулу носила! До чега је дошла! Спанђала се с фелдшером! Раздвоили су их потом, — брука, брука просто!

Ја сам већ помињао тога фелдшера.

Прљава комадина сала, сваком одвратна. Ништа одвратније од тог дебелка, са шпанском брадом, на ком мили један инсекат, — ја нисам видео на целом Сахалину.

— Ево егземпляр! — показује доктор на њега, — опет пазариш какву малолетну?

— Има једно парче! — кези се зарастао у сало Фелдшер.

Он кришом лечи, има праксу. Краде лекове, — и све што на тај начин зарали, троши тако на разна „парчета,“ претпостављајући увек малолетне.

Интелигентна жена убрзо је постала досадна том развратнику.

Затруднила сам од њега! — с језом одвратности сећа се тога баронеса. Господе шта ту све није било. Што год ја зарадим, он диже да купује девојчице. Почео их је довлачити чак у кућу. Одеш из куће, вратиш се, — он већ какву гадост чини. Изађеш у двориште, — он тамо под стрејом. Дође сав испребијан... Изјурила сам га. Не иде. „Моја је — дере се — колиба!“ Власти се нисам жалила. Господе! Колико понижења! Смеју се сви. „Но баронеса ви се са вашим Фелдшером свађате?”

Не треба! Јер он је интелигентан човек!

Једва сам се раставила с њим.

Баронеси је остало дете од њега.

Чудноват је утисак чинила на мене та робијаш — баронеса, сад већ насељеница, кад сам ишао у посету код ње.

Ми смо седели у малој и чистој собици, са чистим креветцом, покривеним ћебетом од белог робијашког сукна.

На прозору је стајала геранија, а на столићу под лампом, а сашивен из комадића лежао је подстављач. Све је то придало тој малој собици неку уљудност. Осећало се да ту живи лице, које је навикло на неку удобност.

Разговарајући са мном, баронеса је пушила, гасила остатке од цигаре о сто и остављала их ту на столу у гомили пепела, пљувала по патосу, — и то је све ударало на бескућништво, сахалинску голотињу, робијашку осутност стида.

Када је у собу улазио робијаш — радник, њен помоћник у пекарници — она је онда говорила самном француски. Њен француски језик је необично чист и елегантан. Тај ванредни, лепо и чисти литерални језик француски, којим говоре добро васпитани Руси. А кад смо почињали руски, она је прелазила нехотице, не опажајући на робијашки жаргон.

— Та ја ваљда не могу ићи на фарт¹⁾ Зарадиш тешким трудом, дрхтиш, шпанка, само док оком тренеш пришије.²⁾

¹⁾ на фарт ићи проститутисати се.

²⁾ убије.

Необично чудноват утисак је чинила та смена ванредног француског језика, са робијашким жаргоном, код те жене, која се грозничаво хвата за титулу „баронесе,“ зато што дрхти у ужасу, од имена „робијашке.“

Ја сам се познао с баронесом у тешко по њу, време.

Не давно пред тим, у насељу Риковском, где је тада живела „баронеса,“ десно се сензациони догађај; и баронеса је дрхтала да је не „заспу“³⁾.

Једном се јавио к њој, млад човек, скитница Туманов, преведен у Риковско као писар полицијске управе, и престаји се као књаз тај и тај.

— Он је збиља књаз, — уверавала ме је баронеса, — не знам, шта га је принудило да се одрекне свог имена и да се назове скитницом, — он је о томе избегавао да говори. Човек васпитан, веома образован, паметан, — једино страшно нервозан, чисто болестан...

Он је замолио за допуштење да долази, баронеса му је допустила, и Туманов, сваки дан, како сврши посао, долазио је к њој.

Бог зна да ли је било што међу њима, но без сваке сумње, да су то двоје једнако по образовању, по кругу друштвеном коме су припадали, тежили једно другом. Они су имали заједничке погледе, интересе, па чак и позванике по Петрограду.

Баронеса вели, да се она:

Одмарала душом при тим разговорим! Одједаред срести овде на Сахалину млада човека, васпитана, мила — помислите само!

А он је говорио:

— Знате ли, кад ја говорим са вама, мени се чини, да ни робије ни скитање нема, већ да седим с вама негде у Петрограду...

Кад од једаред Туманов је дошао необично растројен, као изван себе. Ни зашта ни кроз шта, чиновник Г., љут после штете на картама, — назвао га „подлацем и гадом.“

— Ја то не могу оставити! — говорио је Туманов, страшно узбуђен, — мене могу шибити, пошто сам скитница! Но подлацем ме назвати не смеју! Јер ја то никада нисам био, зато и јесам овде! Ја то не могу тако оставити.

— Таквог га никад нисам видела? — вели баронеса.

Млад човек, пргав, решивши „да не остави тако,“ чиновнику, који му је на нео увреду... на Сахалину... Баронеса жива умрла.“

— Ја сам и овако већ због другог страдала. Довољно.

Она је рекла Туманову:

— Ви нешто намераваате, — оставите ме. Идите од мене, одмах идите. Ја нећу ништа да знам, нећу да страдам.

— Тако, и ви ме дакле гоните? И ви?

— Идите од мене, ако сте ви частан и поштен човек...

— Добро...

Туманов је отишао, а у ноћ сво је Риковско било дигнуто на ноге: бродјага (скитница) Туманов, хтео да убије чиновника Г.

³⁾ улету.

*) Из Сахалина од В. М. Дорошевича.

Туманов је дошао у стан к другом чиновнику, где је Г. играо карата, замолио да изазову Г. због „хитна посла,“ и кад је овај изашао у кујну. Туманов се поклонио и рекао :

— Ја сам дошао да вам заблагодарим за ново звање у које сте ме произвели јутрос, назвавши ме „подлацом и гадом.“

Г..., који је био чак заборавио за ништанни јутрошњи догађај, — куд ће човек на Сахалину памтити сваког испованог робијаша, — не чувши и не разумевши у чему је ствар, одговорио му је :

— Добро, добро. Ја се не љутим на тебе. Иди. После ћеш се извинити...

— Не, не после, већ сад! — рекао је Туманов, и потегне револвер на г. и скреше оро.

Ту су тек видели, да је Туманов блед као мртвац, очи помућене, једва стоји на ногама.

Револвер није укресао. Туманов побегне из кујне. Покуша самоубиство, но револвер понова не упали.

Туманова ухвати. Било је ту нечега чудноватог: револвер је био напуњен свега са два метка.

— Остале сам извадио. Мени су само два била потребна! — објашњава Туманов.

Но у то време о умном поремећењу Туманова, ништа се није знало, сва г. чиновници, једногласно су тражили, да се Туманов примерно казни, т. ј. да се обеси, — „за пример распуштеној робијашници,“ — и баронеса Бејмбрук молила је, да учини што за Туманова.

Ја себе кривим. Може бити да су моје речи тако утицале на њега. Но помислите, шта сам могла да чиним. Човек се спрема Бог зна шта да учини, — како сам ја могла са њим да говорим? Јер и ја би пропала! Па када би ја једна била, — ја може бити не би на себе ни мислила. Но моје дете, — шта би са њиме онда било?

То дете, од немилог одвратног, презреног човека, све је у животу баронесе.

Она с одвратношћу се опомиње трудноће од Фелдшера, а безумно љуби то дете.

Петогодишњег, слабог и болешљивог малишу, ради кога она ради по вас цели дан, не дижући главе, меси тесто, пече се поред пећи, пекући хлеб, седи сагнута, и шије за багателу одело женама чиновничким, даје лекције из француског језика деци свештениковој.

Воли и без суза не може да погледа своје дете.

— Они су га и „бароном“ прозвали. Исмевају се. Од чиновничке га деце терају он мора да се игра са шпанком.

Воли га пуном ужаса љубављу.

— Да, то будући убица расте! — с ужасом говори она, — помислите само, какво је наслеђе. Себе ја, на сваки начин не рачунам у злочиначке природе, какав сам ја злочинац! Но погледајте оца. Убица, полулуд развратник... И шта може видети овде на Сахалину! Шта има пред очима? Свакодневна убиства, разврат, камције, робија. Погледајте их само када се играју — играју се „целата,“ и вешања. Њихов је идеал целат и вечити робијаш. Ви питајте десетогодишњег малишу: шта

је казамат? — „Место где хране!“ Где је боље, у казамату или у слободи? „Е, знам ја, у казамату, на насељу се црква од глади.“ И онда шта може из њега изаћи? То што и из других! Убица. Но док је он мали, у њему ничега тога нема, он је дете као и остала што су...

И она предамном у неком чисто хистеричком наступу, са сузама је припала љубити свог малишу који је дошао плачући, — тек што су га отерали од деце окружног началника, назвавши га „бароном.“

— Мама, кажи им да ми се не ругају и да ме не зову „барон!“

„Кажи!“

Одлазећи из Риковског, при последњем виђењу с баронесом, када ме испраћала ја се рших да је питам :

— Ну, а тај... с ким сте ви осуђени... о њему немате извешће?

— Он је у Сибиру, завршио је, као и ја, свој рок насељем. Он се мучио, сиротовао, писао је — и ја сам му послала нешто новца, ситницу — како сам имала. Веома се сиромас мучи. Ту скоро опет сам добила писмо. Болестан је, жали се, и моли да му се пошаље мало новаца...

— И ви?

— Послаћу.

Ја је пољубих у руку и поћох.

— А? Одкуда? Од пријатељице, „баронесе!“ — сретете ме на путу управник казамата, — велики је то муштерија људи, гадур. С Фелдшером се вударала; па Туманов. Ја, видите све знам, хе — хе хе! Она је ту, за Фелдшера двадесет рубаља платила, по свој прилици последњих што је имала, укебали га за нешто. Она и Туманову је бео хлеб шиљала кришом. Да шта ви мислите? Она и пређашњем свом пријатељу за сво време је новац шиљала. Ја то с поште знам! Сви су они код ње на издржавању. Велики је она љубитељ људи! Троицу је имала! Блудница због тога је и на робију доспела, због љубазника!...

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања :

I.

Суд општине јаловик-изворске, актом својим од 6. ов. м-ца Бр. 1852, пита :

„Ђорђе Живуловић, оvd. изашао је из куће свога оца Радоње, и тражио од овога, да му од имања издвоји половину, јер, вели, неће више са њиме да седи у заједници.“

Радоња није пристао да да од имања ни једну стону своје сину Ђорђу, пошто је из куће изашао без његовога знања и пристанка.

Ђорђе после овога подигне тужбу код овога суда, и тражи да се деоба имања изврши, пошто, вели, њему као пунолетнику припада део очевог имања.

Моли се уредништво за обавештење: да ли Ђорђу припада део из имања његова оца Радоње, и да ли је општински суд властан за расправу ове ствари у опште.

Ако општински суд не би био надлежан, може ли онда Ђорђе тражити састав изборног суда код полицијске власти?”

— На ово питање одговарамо :

Питање о имовинском одношају родитеља и деце, ми смо опширно расправљали у нашем листу у прошлој и овој години.

Треба наћи те бројеве, па ће се отуда видети, да Ђорђе нема права на део очевог имања за живота овога, пошто наш грађански закон не признаје задругу између родитеља и деце.

Упућујемо суд, да се користи обавештењем, које помињемо, додајући и то, да он у опште није надлежан за расправу овога питања, ако парничари не би вољно пристали на то, у колико то у опште може бити према измењеном §. 6. грађ. суд. поступка.

Што се тиче полицијске власти, она из поменутих разлога не би могла наредити деобу имања између оца и сина, ма да она, иначе, има права да наређује састав изборног суда у свама случајевима §. 434. грађ. суд. поступка.

II.

Један општински писар пита :

„У општини бл. — кој, окр. топличког, има много спорова и кривичних и грађанских због заузећа.“

Како овамо ретко који има тапивије од имања, то махом подносе изводе из пописне књиге „Б“, да би утврдили својину спорне земље.

Поводом овога искрело је питање: да ли ће се пописна књига Б. примати као доказ о својини оспореног земљишта, или треба тражити какве друге доказе.

Моли се уредништво, да изводи по овоме изнети своје мишљење.“

— На ово питање одговарамо :

Пописне књиге састављене су само као основица за порезивање пореза на земљиште, као једнога од пореских објеката.

Како су оне састављене по једностраној изјави дотичних лица, то се не може узети, да оне представљају ма какво доказно средство за својину у приватно правним одношајима.

Последње измене закона о шумама признале су, да пореске књиге, уз остале доказе, могу утврдити само тај факт: од кад је неко имање у државини извеснога лица?

Према овоме, кад год нема тапивије или друге јавне исправе, која би несумњиво утврђивала својину извеснога лица, треба тражити друге доказе, које закони признају, а не наслањати се на пописну књигу.

III.

Суд општине виошке, актом својим од 29. пр. м-ца (службено), пита :

„Одобравајући буџет ове општине, за ову годину, г. Министар Финансија, редуцирао је плату општ. деловође од 45 дин. месечно, колико је одбор био одобрио, на 40 дин. месечно.“

То се види из речи, којима је пребрисао дотичну позицију, али је у износу „свега“ метуо само 240 динара, те би, тако, за 8 месеци била плата деловођи по 30 динара месечно.

Како је ово очигледна погрешка, моли се уредништво за упут, на који ће се начин ова погрешка исправити?”

— На ово питање одговарамо :

Како се из представке види, овде је одишта учињена случајна омашка у Пореској У-

прави, при одобравању буџета, зато сада треба вратити буџет, па ће се ова грешка поправити, јер се ово не може изједначити са пакпадним прегледом буџета, коме по закону о окружним, среским и општинским буџетима, нема места.

IV.

Један полицијски чиновник пита:

«У селима не, али по варошима и варошицама врло се често догађа, да поједини сопственици кућа траже од полицијских власти, да кираџију задрже од сеобе, докле не плати кирију, коју је дужан.

Много пута кираџија призна дуг, али вели нема, пара да плати, а много пута он пориче кирију.

Неке власти све такве случајеве упућују судовима, према величини потраживања, а неке пак, саме улазе у расправу.

Моли се уредништво да изволи дати обавештење што пре, нарочито сада пре 1. новембра, кад су сеобе на прагу: постоји ли какво год званично упуство за овакве случајеве, и ако не постоји, онда како треба да поступају полиц. власти у поменутих случајевима?»

— На ово питање одговарамо:

По споразуму, учињеном између г. Министра Правде и г. Министра Унутрашњих дела, овај последњи у погледу истакнутог питања, издао је овај распис:

МИНИСТАРСТВО УНУТР. ДЕЛА

ЦБ 2073.

24. Марта 1866. год.
у Београду.

Свима Началствима и Управама Београда и
Мајданпена

Неке полицијске власти, достављајући Министру Унутрашњих Дела, како се догађа, да притежатељи кућа траже од њих, да се стане на пут исељавању кираџија из њиних кућа, докле им кирију не плате, тражиле су упуство: како им се према смислу §. 686. грађанског законика, где је казано да унешене ствари од кираџије у кућу јемствују господару за неплаћену кирију, ваља управљати, т. ј. да ли ће полицијске власти само заказати кираџији, да ствари не сме носити, докле се са господаром за кирију не измири, или ће иначе и како у овоме поступити.

Поводом овог Министар Унутрашњих Дела нашао је за потребно објаснити, да полицијске власти, према смислу §. 686. грађ. закона, кад притежатељи кућа траже од њих помоћ против кираџија за кирију, могу толико у тој ствари наређивати, што ће од ствари унешени у закупљено добро толико забранити, колико по процени може бити довољно за осигурање неплаћене кирије према наређењу §. 404. грађ. суд. поступка, али и то од оних ствари, које се по §. 471. истог поступка могу за извршење пресуд узети и у том, наравно, само случају, ако кираџија не да нужно јемство, које је §. 390. грађ. поступка прописано.

Саопштавајући ово Начел. — Управи — Министар Унутрашњих Дела препоручује му, да оно у смислу овог објашњења поступи у случајима, кад му се господар куће обрати против свога кираџије за неплаћену кирију, имајући у исто време и подручне му власти упутити, да се и оне по томе у истим приликама управљају,

Друга званична објашњења о овоме не постоје.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Милана Петровића, бегунца из Турске, окривљеног због крађе, тражи Управа града Београда актом Бр. 37097. Крадљивац има 14 до 15 год., омамен је, плав, у лицу роав. Пронађеног треба спровести Управи.

Лазара Обрадовића, кројачког каџу, окривљеног због крађе, тражи начелство окр. рудничког депешом Бр. 8131. Крадљивац има 17—19 год., стаса је омаленог, сувољав је, црномањаст. У случају проналаска треба га стражарно спровести поменутом начелству, или Управи града Београда с позивом на Бр. 37458.

Софију Бранковић, рођ. Радосављевић, родом из Панчева, окривљену због тешке повреде, тражи Управа града Београда актом Бр. 38264. Пронађену треба спровести Управи.

Нађене ствари. Код Матије Павловића, из Обрве, нађене су ове ствари од метала: 1 чирак од бакра, једна чинија, 1 аван, 1 сџан, 1 заклопац, 1 леген и 4 тепсије од бакра за које он каже, да их је у јулу, ове године, нашао у кориту Мораве, а од којих је неке и отуђио, не јавивши власти, да тражи сопственика.

Како је власти ово среској сопственик ових ствари још непознат, то на основу §. 302. казн. поступка, ово даје јавности, с тим, да се онај, који ове ствари сматра за своје, у року од године дага, јави ово среској власти, са доказима о својини; у противном случају, побројане ће се ствари јавно продати и са добијеним новцем поступити по означеном пропису закона.

У исто време, на ово се скреће пажња свима овоземаљским властима; јер, сумњати је да су ове ствари где покрадене, или на други недозвољени начин узете, и моле се, да ако што буду сазнале, одмах јаве ово среској власти.

ПОТЕРЕ

Миленко Пузовић, покућар, извршио је у Београду више крађа и побегао. Он има 24 год., стаса је високог, смеђ је у опште. Позивају се све полицијске и општинске власти, да Миленка у својим домањима потраже, и пронађеног Управи стражарно спроведу с позивом на Бр. 36759.

Јелесије Вошковић, из Мушића, округа ужичког и **Вогосав Богвићевић** из Рачевића, округа ваљевског, обојица осуђеници београдског казног завода, ноћу између 25—26 тек. м-ца побегли су из Добричева где су на раду били. Јелесије има 36 год., раста је високог, црномањаст; Вогосав има 30 год., омамен је, плав. За одбеглим осуђеницима наређује се најживље тражење. УБр. 37529.

Непознати допов, ноћу између 25 и 26 овог месеца украо је г-ђи Злати Исака Алање, трг. агента, из шупе један ђуп пекмеца, у тежини 15 кгр, један бакрач и једно казанче. Скреће се пажња свима полиц. властима на ову покрађу, ради проналаска крадљивца.

Јанку Илићу, из Бусура, среза млавског, украдена су ноћу између 26 и 27 тек. месеца

два вола, од којих је један бео а други шарен, оба матора по 4 год. и без роваша. За крадљивцем и покрађом наређује се живо тражење. УБр. 37589.

Димитрије Живковић, осуђеник пожаревачког казног завода, родом из Четережа, окр. пожаревачког, 27. тек. месеца побегао је са осуде. Бегунац има 20 год., стаса је средњег, косе, обрва и очију црних. За одбеглим Димитријем наређује се најживље тражење. Пронађеног треба стражарно спровести поменутој управи с позивом на Бр. 2574. или Управи града Београда с позивом на Бр. 37630.

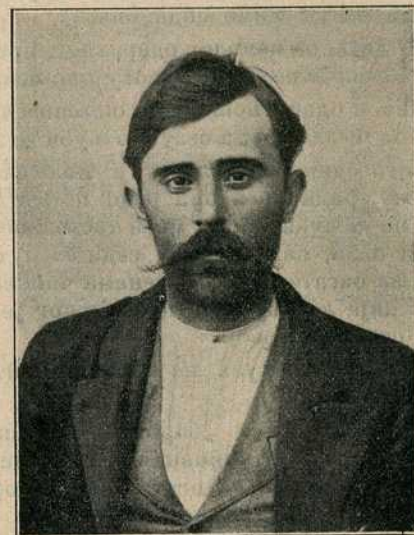
Радомир Видојковић, каџа кројачки, у крају је пар одела од црног шевијота и један кишобран своје мајстору Ђорђу Рајићу, из Ђуприје, и побегао. Крадљивац има 20 год., малага је стаса, очију плавих, по лицу је бубуљичав. Начелство округа моравског актом Бр. 12574, моли за тражење крадљивца и покрађе. УБр. 37145.

Раде М. Војовић, бив. писар општине дубовске у срезу добричком, досељеник из Црне Горе, 22. тек. месеца убио је из пушке своју жену Станицу, и побегао. Убица има 24 год., средњег је раста, косе, обрва и очију црних. Начелник среза добричког депешом Бр. 12475 моли све полиц. власти да Рада у својим домањима најенергичније потраже и пронађеног њему стражарно спроведу. УБр. 37129.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Јован Петровић — Попче, скитница и коцкар, родом из Београда, стар 29 год., смеђ, бркова смеђих и доле опуштених, кажњават је иступно небројено пута, а једном и судски.

Последњи пут је кажњен концем прошлога месеца и протеран у окр. моравски, но он је се отуд наскоро вратио и по Београду скитао.

При њему су виђене неке заложнице, од којих је једна била од танког златног прстена, те је с тога ухваћен и притворен, пошто је и иначе врло сумњив човек.

Износити његову фотографију молимо све полиц. власти и прив. лица да јаве Управи гр. Београда, ако што знају о овом лицу.